

NAJCZĘSTSZE PYTANIA PRACODAWCÓW DOTYCZĄCE ZATRUDNIANIA UCHODźCÓW W POLSCE

1. Kto jest uchodźcą?

Konwencja dotycząca Statusu Uchodźców definiuje uchodźcę jako osobę, która uciekła ze swojego kraju z powodu uzasadnionej obawy przed prześladowaniem. Przyczyną takiego prześladowania może być rasa, religia, narodowość, przynależność do określonej grupy społecznej lub poglądy polityczne. Zdarza się, że występują one razem.

Polska, która jest sygnatariuszem Konwencji, przewiduje dwie formy ochrony międzynarodowej dla takich osób: status uchodźcy oraz ochronę uzupełniającą. Obie są poprzedzone wnikliwą i długotrwałą procedurą. I obie są potwierdzeniem, że osoba objęta ochroną wyjechała ze swojego kraju, żeby ratować życie swoje albo swoich bliskich.

Uchodźcy są jedną z najbardziej poszkodowanych grup ludzi. Po przyjeździe do nowego kraju muszą zacząć wszystko od zera: znaleźć pracę, mieszkanie, posłać dzieci do szkoły, nauczyć się języka. Ich sukces w ogromnym stopniu zależy od wsparcia społeczności przyjmujące – czyli także od pracodawców.

Uchodźca nie jest migrantem ekonomicznym. Migrant wyjeżdża ze swojego kraju dobrowolnie, głównie po to, by zdobyć lepszą pracę albo wykształcenie. Nie grozi mu żadne niebezpieczeństwo w jego kraju pochodzenia.

2. Skąd pochodzą uchodźcy w Polsce i ilu ich jest?

Znaczna większość tych, którzy w Polsce otrzymali status uchodźcy, bądź ochronę uzupełniającą, dotarła tu z obszaru Federacji Rosyjskiej bądź byłych republik Związku Radzieckiego. Największą grupę stanowią osoby narodowości czeczeńskiej, Ukraińcy, Tadzycy, Syryjczycy i Białorusini. Ich ogólna liczba szacowana na podstawie ważnych kart pobytu wynosi około pięciu i pół tysiąca.

3. Gdzie mieszkają uchodźcy w Polsce?

Uchodźcy w Polsce mają prawo do swobodnego przemieszczania się po terytorium kraju. Większość mieszka w Warszawie i okolicach, a także w miastach, w których są lub były ośrodki dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy: np. w Lublinie, Białymstoku, Łomży czy Łukowie.

4. Jakie prawa mają uchodźcy w Polsce? Czy mogą legalnie pracować?

Z wyjątkiem czynnego i biernego prawa wyborczego uchodźcy mają dokładnie takie same prawa jak obywatele polscy. W szczególności mają prawo do mieszkania w Polsce, podróżowania, podjęcia zatrudnienia i założenia firmy, prawo do edukacji, pomocy społecznej czy dostępu do publicznej służby zdrowia.

Jeśli chodzi o rynek pracy, poza zasięgiem uchodźców są tylko zawody, które wymagają posiadania polskiego obywatelstwa (np. sędzieja czy prokurator). W pozostałych przypadkach uchodźcy nie potrzebują żadnego zezwolenia do podjęcia pracy. Takiego zezwolenia nie potrzebują także osoby, które otrzymały zgodę na pobyt ze względów humanitarnych czy tak zwany pobyt tolerowany.

Uchodźcy mogą również zarejestrować się w urzędzie pracy i korzystać z tych samych praw i obowiązków, które przysługują obywatelom polskim poszukującym pracy. Oznacza to, że świadczenia socjalne dla bezrobotnych są dostępne także dla uchodźców i że muszą oni – podobnie jak obywatele polscy – regularnie odwiedzać urzędy pracy w celu potwierdzenia gotowości do podjęcia zatrudnienia.

5. Czy można zatrudniać osoby, które dopiero czekają na przyznanie statusu uchodźcy?

Tak. Takie osoby też mają możliwość legalnego podjęcia pracy w Polsce. Muszą jednak mieć zaświadczenie wydane przez Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców. Mogą o nie wnioskować, jeśli postępowanie dotyczące ich statusu uchodźcy trwa co najmniej pół roku. Zaświadczenie takie wraz tymczasowym dokumentem tożsamości uprawnia do legalnej pracy w Polsce.

6. Jak mogę zatrudnić uchodźcę?

Dokładnie tak samo jak każdego innego pracownika. Uchodźcy nie potrzebują pozwolenia na pracę i mają takie same prawa na rynku pracy w Polsce jak obywatele polscy. Podobnie jest z zatrudnieniem cudzoziemca mającego ochronę uzupełniającą, pobyt tolerowany czy ochronę humanitarną.

Aby uzyskać więcej informacji, proszę kontaktować się z następującymi organizacjami:

Gdańsk:

Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek
ul. Gdyńskich Kosynierów 11/1
80-866 Gdańsk
E-mail: centrum@cwii.org.pl

Kraków:

Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej
U-WORK
Ul. Batorego 2/28
31-135 Kraków
E-mail: fundacja@u-work.pl

Poznań:

Fundacja Centrum Badań Migracyjnych
Migrant Info Point
ul. Św. Marcin 78, pok. 421.
61-809 Poznań
E-mail: office@migrant.poznan.pl
Tel: +48 503 979 758

Warszawa:

Inspiratornia zmian
Iwona Cichowicz
Tel. 602 53 67 05
E-mail: iwonacichowicz@gmail.com

Warszawa:

Fundacja Ocalenie
Centrum Pomocy Cudzoziemcom
Ul. Krucza 6/14a
00-537 Warszawa
Tel.: 22 828 04 50
E-mail: cpc@cpc.org.pl

Warszawa:

Fundacja dla Somalii
Ul. Bracka 18 lok 63
00-028 Warszawa
E-mail: magda@fds.org.pl
Tel. 22 658 0487